

milla y dos cascalls; y fregar al ventre é illada ab aygua ras y un quart de amoníach.

Als bous, si 's inflan, se 'ls dona un porró d' aygua freda ab mitja lliura de sal de cunya y al poch rato tornemhi; aixó va molt bè, y si no n' hi hagués prou, un porró d' aygua ab duas culleradas de amoníach, ferli obrir la boca y estirarli la lengua: tot aixó mentres s' espera al menescal.

Convè obrar prompte, que 's poden perdre móltras unsas, y no val á badar.

La materia colorant dels vins

La materia colorant dels vins es un conjunt molt complexe de diversos derivats químichs poch estables y quina composició ha ocupat per algú temps la atenció dels químichs.

Lo químich francés Gautier ha sigut lo qui ab més precisió ha determinat las funcions químicas dels distints cossos que entran en la composició de la *materia colorant*.

Segóns aquest autor, lo color del vi comprén quatre grupos de materias:

Primer. Una materia groga susceptible de resistir per molt temps á la oxidació.

Segón. Una materia colorant roja, diferente pera cada cep, quin principal caràcter consisteix en esser insoluble á l' aygua; essent sas propietats químicas molt semblantas á las dels tanins.

Tercer. Altra sustancia roja, molt semblanta á l' anterior, però soluble á l' aygua y menos abundant.

Quart. Materias rosácias y violetas; las unas nitrogenadas y las otras ferruginosas.

Totas las materias colorants rojas tenen caràcters semblants, son poch ó gens solubles á l' aygua, molt solubles al alcohol débil, gust astringent y gran tendencia á la oxidació. Tenen funció ácida y poden arribar á desallotjar als ácits carbónich y acétich de sas combinacions. Son tanins colorejats que semblau tenir per origen la oxidació de las sustancias neutrals solubles existents á la pallofa del rahim, abáns de sa maduració; habent rebut lo nom d' *ácits enólichs*. Las materias nitrogenadas forman ab la gelatina compostos insolubles que son arrossegats ab las mares de vi. En quant á la materia colorant violeta, constituheix la sal ferrosa de la materia colorant roja.

En los vins nous, lo pigment groch passa desaperebut en mitj del conjunt de materias colorants rojas y violetas. En la primera decantació 'l vi está molt carregat de color; es d' un roig blavench, perque la materia colorant violeta ó blava no s' ha oxidat encara y las sals ferrosas que la constituheixen no han passat al estat de sals férricas de color roig viu. Després de la primera xarcolada del vi y si aquesta s' ha fet en contacte del ayre, las mares del vi s' enriqueixen en materia colorant; lo vi guanya en transparencia y brillantor y pert sa opalinitat per haverse disposat certa cantitat de *enolatos* converfits en insolubles al ensemps que las sals ferrosas s' han transformat en férricas.